

Felicia ȚUCĂ¹

Dr. Cornel ȚUCĂ²

„RĂSPLATĂ” PENTRU UN EROU: CONTRAAMIRALUL POMPILIU-ION-HORIA MACELLARIU

Trecerea în rezervă a oricărui cadru militar constituie în mod firesc încheierea carierei militare a acestuia și, ca o răsplată pentru efortul și sacrificiul făcut, debutul unei noi etape. Această nouă ipostază, aceea de cadru în rezervă, de regulă, ar trebui să asigure parcurgerea unei „bătrâneții” liniștite, cel puțin fără grija zilei de mâine. În același timp, această nouă etapă a vieții a însemnat pentru multe cadre militare în rezervă abordarea cu succes, nu de puține ori, a unor noi cariere strălucite în domeniile ale vieții politice, științifice, culturale etc. Dar, în același timp, din nefericire pentru aceștia, respectiva etapă a constituit pentru unele cadre militare în rezervă o continuă luptă cu vitregiile vremurilor, bolile și, de ce nu, răutate a unora dintre noi. Numărul celor din a doua categorie, mai ales pentru cadrele militare superioare în rezervă, a înregistrat un record nedorit și, în același tip, nemeritat după începerea procesului forțat de comunistizare, sovietizare, a României, inclusiv a armatei sale. Drept urmare, pentru elita armatei regale române, indiferent de statutul de cadru militar în activitate sau în rezervă, a urmat un cortegiu inimaginabil de privațiuni și suferințe.

Marea majoritate dintre aceste cadre militare a fost, sub diferite motive și-n diferite etape, îndepărtate abuziv din rândul efectivelor Armatei Române, supuse unui lung șir de procese, sub învinuiri de multe ori aberante, condamnate la ani grei de închisoare sau ținuți închiși fără a fi judecați, lăsați fără plata soldelor sau pensiilor, marginalizați și terorizați. A fost, generic caracterizată, dacă o putem denumi așa, „drama armatei române”.

Din rândul numeros al celor din această categorie a făcut parte și contraamiralul Macellariu (nu în puține documente l-am identificat înscris cu următoarele variante ale numelui: Măcelariu, Macelariu, Măcellariu, Măcelaru, Macellaru) Pompiliu – Ion – Horia. Drama acestui contraamiral emblematic al Marinei Militare, reprezentant de excepție al Armatei Române, a început imediat după trecerea sa în rezervă. Drama în sine a „bătrâneții” acestuia, privită ca un întreg, a fost în realitate constituită din patru etape distincte atât ca problematică, cât și ca delimitare în timp. Patru etape de luptă și suferințe, fiecare dintre ele cu particularitatea ei, care, însă, împreună au generat drama celui ce a fost contraamiralul Horia Macellariu.

Prima etapă, corespunzătoare perioadei dintre trecerea în rezervă (24 martie 1945), arestarea de către organele statului, interogarea, judecarea și condamnarea la închisoare (27 octombrie 1948), a fost cea dedicată luptei, cu tot corte-

Contraamiral Pompiliu-Ion-Horia Macellariu

giul ei de suferințe și trăiri, împotriva procesului de comunistizare forțată a României și, ca o consecință implacabilă, de sovietizare a Armatei Române. Etapa a doua (27 octombrie 1948-29 iulie 1964), corespunzătoare anilor petrecuți în închisorile comuniste, a fost cea dedicată luptei de supraviețuire, de menținere a demnității umane și de ofițer și de suportare a terorii fizice și psihice la care a fost permanent și sistematic supus. A treia etapă, corespunzătoare perioadei dintre eliberarea din detenție (29 iulie 1964) și repunerea în plata pensiei de serviciu (11 mai 1966), a fost cea dedi-

cată ameliorării sănătăți afectate grav în închisori, asigurării mijloacelor necesare traiului de zi cu zi și, ne-necat, luptei duse pentru recâștigarea pensiei retrase. Ultima etapă, a patra, corespunzătoare perioadei 11 mai 1966-11 iulie 1973, a fost o continuă luptă cu aparatul birocratic al „noii armate”, a celei „de democrație populară”, de repunere în plata integrală a pensiei militare de serviciu, prin corelarea celei parțial câștigate cu perioadele de activitate și activitățile operative concret desfășurate în slujba marinei militare, în conformitate cu modificările apărute în metodologia revizuirii și completării pensiilor militare.

De asemenea, mai putem evidenția și o etapă ulterioară, post dramă, una care a urmat etapelor prezentate. O etapă, dacă o putem generic caracteriza așa, de „liniște și eliminare a permanentului zbucium și continui lupte”, duse pe parcursul a circa 28 de ani. Această nouă etapă, marcată de încetarea dureroasei drame sus ierarhizată ca problematică și periodizare, a fost trăită între 11 iulie 1973 și 10 iulie 1989.

Însă, înainte de prezentarea detaliilor acestei drame trăită de contraamiral după ieșirea sa la pensie, considerăm

ca fiind mai întâi necesară și utilă, în același timp, o scurtă schițare, din documentele de arhivă identificate, a carierei militare și personalității cu totul de excepție a acestui ofițer activ al marinei militare române³.

Horia Macellariu s-a născut la data de 28 aprilie 1894 în orașul Craiova. Tatăl, inginer silvic, Macellariu Nistor (în unele documente este înscris cu aceleași variante ale numelui ca și ale fiului și cu prenumele: Nestor), născut în anul 1846 la Miercurea Sibiului, iar mama, Elena, născută în București. După absolvirea cursurilor gimnaziale, tânărul Macellariu a urmat opt clase ale Liceului „Mihai Viteazul” din București, absolvind în vara anului 1913 bacalaureatul. După care, de la 1 octombrie 1913 la 15 iunie 1915 a urmat cursurile Școlii de ofițeri de artilerie, geniu și marină, fiind înaintat la absolvire la gradul de sublocotenent (Înalt Decret Regal nr. 1595/1915). A mai urmat și absolvit în țară Școala de Aplicație în anul 1923 și Școala de Informații în anul 1924, iar în Franța: Școala de Război Naval, Paris, în anul 1928. Cariera sa militară de ofițer în activitate a înregistrat următoarea succesiune: locotenent la 1 aprilie 1917, căpitan la 1 decembrie 1919, locotenent comandor (maior) la 25 martie 1928, căpitan-comandor (locotenent-colonel) la 1 martie 1935, comandor (colonel) la 15 august 1939 și contraamiral (general) la 23 martie 1944.

Pentru întreaga activitate desfășurată, contraamiralul Horia Macellariu a fost, pe parcursul acesteia, decorat cu următoarele ordine: „Coroana României” în grad de Cavaler, cu spade și Panglică de „Virtute Militară”; „Coroana României” în grad de Cavaler, la pace; „Steaua României” în grad de Cavaler; „Coroana României” în grad de Ofițer; „Virtutea Maritimă”, clasa a II-a; „Steaua României” în grad de Ofițer; „Coroana României” în grad de Comandor cu spade și Panglică de „Virtute Militară”; „Vulturul” german, clasa I, cu spade; „Mihai Viteazul”, clasa a III-a; cu crucile: „Crucea de Război, 1916-1918”, cu baretele: „Turtucaia”, „Dobrogea” și „Dunărea”; „Crucea de Fier, germană, clasele I și a II-a și „Crucea de Fier, germană, în grad de Cavaler; medaliile: „Victoriei”, „25 de ani de serviciu” și „Peleş”, precum și „Legiunea de Onoare”, franceză, în grad de Cavaler și cu câte o decorație de război slovacă și croată.

În planul vieții personale, înaintea schițării evoluției carierei sale militare, specificăm că acesta a fost căsătorit cu Maria Oancea, fiica lui Petre și Paraschiva din Brezoi, județul Vâlcea, între 21 septembrie 1919-28 aprilie 1945 și a avut cu aceasta doi copii: Thais-Alexandra-Maria-Lulia, născută la 6 iulie 1920 și Vladimir, născut la 21 august 1921 și decedat la 2 iulie 1923.

Evoluția principalelor funcții îndeplinite de către contraamiralul Horia Macellariu am identificat-o înscrisă, cronologic, cu unele omisiuni contestate și completate ulterior chiar de către

— 13 —

35/13

Orientare asupra schimbărilor și realizărilor înfăptuite în țara noastră de către poporul muncitoresc român, sub direcția conducătorilor săi. Fără voință, muncă, talentul și virtutea neamului nostru nimic nu s'ar fi putut realiza, iar eu ca militar îmi dau perfect de bine seama, de armonia care a trebuit să existe între concepția conducătorilor și execuția poporului. Aceste realizări românești, progresul intern, prestigiul țării noastre în exterior, mi-au format convingerea că, Patria noastră este suverană și independentă, că poporul român este liber și fericit, că nici un străin nu are influență și amestec în țara noastră și că putem să privim în liniște și cu încredere viitorul.

Orientarea mea cetățenească a fost și va fi cu poporul muncitor român și nu împotriva poporului; coordonatele politice ale mele, au fost, sunt și vor fi atitudinea și manifestarea poporului român - căruia aparțin. Oricine va face un rău și se va opune fericirii poporului nostru, este dușmanul meu și oricine contribuie la binele și fericirea neamului nostru este prietenul meu.

Îmbinării armonioase dintre popor și guvern închin restul vieții mele; iar colectivizării suferințelor tuturor românilor, pentru binele Patriei noastre, dăruiesc munca mea viitoare. Său pășit în libertate socotind să-mi fac datoria către Patria și Neamul nostru, cu devotament, abnegație și libertate.

Convins fiind că se va aprecia just trecutul vieții mele vă rog să primiți respectele mele.

Macellariu N. Horia
Bd. 1864, Nr. 56. Buc.

Tovarășului Director al
Buc. Pensilor din Ministerul Forțelor Armate.

Documente semnate de contraamiralul Pompiliu-Ion-Horia Macellariu

acesta, într-o adeverință care i-a fost eliberată la cerere, la 12 ianuarie 1973, de către structura arhivistică a Ministerului Apărării Naționale⁴:

15.06.1915-01.11.1915 – sublocotenent – ambarcat – Grupul canoierelor, Ap[ărarea] Dunării de Sus;
 01.11.1915 – sublocotenent – ambarcat – Divizia de Dunăre;
 01.04.1917 – locotenent – debarcat – Bateriile antiaeriene;
 10.09.1917 – locotenent – ambarcat – Flotila de operații;
 20.12.1917 – locotenent – debarcat – Batalionul marinei de recruți;
 25.07.1918 – locotenent – ambarcat – Monitorul „I.C. Brătianu” [...];
 23.08.1919 – locotenent – debarcat – Comandamentul marinei;
 23.02.1920-01.04.1921 – căpitan – ambarcat – Școală de pilotaj și hidrografie [...];
 01.04.1921-08.05.1923 – căpitan – ambarcat – comandantul Școlii de pilotaj și hidrografie [...];
 08.05.1923-12.07.1923 – căpitan – ambarcat – Distrugătorul „Mărășești”;
 12.07.1923-04.10.1923 – căpitan – ambarcat – comandantul Canoieriei „Lepri” [...];
 04.10.1923-26.11.1923 – ofițer cu navigația și torpile – ambarcat – Distrugătorul „Mărășești” [...];
 21.05.1924-01.05.1925 – căpitan – ambarcat – comandantul Torpilorului „Vîrtej”;
 15.05.1931-31.10.1931 – lt. comandor – ambarcat – comandantul Monitorului „Catargiu” [...];
 15.03.1937-01.07.1937 – comandant – ambarcat – Monitorul „Kogălniceanu”;
 01.07.1937-03.11.1937 – comandantul Secția a II-a monitoare – ambarcat – Monitorul „Kogălniceanu” [...];
 03.11.1937-18.04.1938 – șef stat major – ambarcat – Comandamentul Forțelor Maritime;
 18.04.1938- 03.11.1938 – comandant – ambarcat – N.M.S. „Regina Maria” [...];
 03.11.1938-30.11.1939, 24.12.1941-23.04.1943 – comandantul – ambarcat – Escadrilei de distrugătoare [...];
 23.04.1943-23.03.1944 – comandor – ambarcat – comandantul Forțelor Maritime;
 23.03.1944-02.09.1944 – contraamiral – ambarcat – comandantul Comandamentului Forțelor Maritime;
 28.09.1944-24.03.1945 – contraamiral – S[ubsecretariatul] de S[tat] al M[arinei] – comandant al Școlilor Marinei regale [...];
 24.03.1945 – contraamiral – S[ubsecretariatul] de S[tat] al M[arinei] – la Detașamentul trupei – trecut în rezervă;
 12.12.1945 – contraamiral – S[ubsecretariatul] de S[tat] al M[arinei] – Detașamentul Depozit – șters controale C[ercul] T[eritorial] București.

De altfel, referiri la unele dintre funcțiile și activitățile desfășurate de către contraamiralul Horia Macellariu, în perioade de cumpănă pentru Țară, le-am identificat ca fiind sistematizate, succint, delimitate precis în timp și ca problematică, cel mai elocvent posibil, chiar de către acesta în repetatele cereri înaintate Ministerului Apărării Naționale pentru repunerea în plata integrală a pensiei de serviciu. Reperetele principale ale carierei⁵ acestuia au menirea de a evidenția

rolul și locul avut în istoria Marinei Militare, Armatei Române în ansamblul ei. În continuare, în aceeași notă generală de comprimare a informațiilor, vom analiza caracteristicile celor patru etape ale dramei trăite de amiral după trecerea sa în rezervă.

Începutul dramei personale s-a declanșat pentru contraamiralul Horia Macellariu imediat după trecerea sa în rezervă, 24 martie 1945 (Înaltul Decret Regal nr. 860). Acesta a mai primit în continuare aceleași drepturi salariale ca și în perioada de activitate până la 1 octombrie 1945. Plata soldelor s-a datorat Ordinului nr. 473 din 12 aprilie 1945, al Serviciului Drepturi Personal din Ministerul de Război, de aplicare unitară a prevederilor Legii nr. 186 din 19 martie 1945 („legea supranumerarului cadrelor armatei”), referitoare la trecerea din oficiu în rezervă a personalului militar care prisosea noii organigrame a Armatei Române. Permanența încercărilor reprezentanților sovietici de arestare și judecare pentru „crime de război” și, ca o consecință directă, schimbării domiciliului, dublate de realitățile vieții politice interne – persecutarea partidelor politice istorice și a personalităților militare, politice și culturale, care reprezentau valori incontestabile ale țării; impunerea, chiar prin forță, noilor structuri și forțe politice prosovietice, vânarea „dușmanului de țară sau de clasă”, dovedit sau nu vinovat – nu au putut lăsa indiferent o personalitate de talia contraamiralului Horia Macellariu⁶.

Despre această etapă, la 20 februarie 1957, din Penitenciarul Aiud, a consemnat: *N-am fost un trădător, un necredincios, răzvrătit sau complotist împotriva patriei sau neamului meu. M-am bătut pentru întregirea neamului românesc, m-am bătut pentru granițele lui sfărâmate. Am dorit ca țara mea, în care m-am născut liber, fiecare locuitor, indiferent de origine etnică, de credință religioasă, de stare socială și de ideile sale politice să fie liber și egal a se manifesta prin grai și scris, fără teamă, supunându-se fără constrângere voinței majorității poporului, exprimată liber și fără teamă, iar neamul meu să fie independent și stăpân pe destinele lui, respectând coexistența și drepturile celorlalte neamuri*⁷. Crezul vieții și acțiunii, rezumat elocvent prin aceste cuvinte, a fost perceput de către contraamiral ca fiind amenințat decisiv, după 23 august 1944, de nouă turnură a politicii interne românești, determinant influențată de sovietici și partidul comunistilor români. De aceea, firesc, fără a pregeta, acesta s-a alăturat luptei pentru salvarea trecutului istoric și tradițiilor democrației române, dând naștere primei etape a dramei „bătrâneții” sale.

Comisia Aliată de Control, încă de la 6 iunie 1945, l-a acuzat pe contraamiralul Horia Macellariu de *conlucrare activă cu Germania fascistă* după 23 august 1944; iar generalul Susaikov de *neglijență criminală*, pentru permisiunea acordată flotei militare germane de a se retrage din Constanța în Bulgaria. Tribunalul Poporului, în urma cercetărilor făcute – documentare și prin interogarea superiorilor și inferiorilor – nu l-a pus sub învinuire pe contraamiral. Din nou, nemulțumită de decizia tribunalului, aceeași Comisie a revenit, la data de 29 noiembrie 1945, prin viceamiralul sovietic Bogdenko, reclamând Ministerului de Justiție soluția în cauză și solicitând continuarea cercetărilor. Mai mult, Comisia Aliată de Control s-a adresat în acest sens, repetat (13 decembrie 1945, apoi: 8 ianuarie, 2, 23 și 28 februarie 1946), Președinției Consiliului de Miniștri și Comisiei Române pentru Aplicarea Armistițiului cerând punerea sub învinuire

și pedepsirea *vinovatului*, decretat deja de către sovietici, *contraamiral român*. O nouă comisie de anchetă a reluat cercetările, iar decizia Parchetului Curții București, dată la 10 august 1946, a fost aceea de *scoatere de sub învinuire* a acestuia.

Adevărat patriot, după achitarea de acuzele sovietice, conform crezului vieții sus citat, contraamiralul Horia Macellariu s-a alăturat și activat nemijlocit în rândurile Mișcării Naționale de Rezistență în calitatea de lider al organizației din București, fiind pentru această acțiune condamnat în contumacie (18 noiembrie 1946) de Curtea Militară de Casare și Justiție la *muncă silnică pe viață*. Acționând în deplină conspirativitate, Horia Macellariu a participat la organizarea unor grupe locale, la activitatea de extindere în țară a Mișcării și la organizarea luptei de opoziție în vederea înlăturării guvernării dr. Petru Groza⁸. Cu toate măsurile de securitate luate, specifice unei activități clandestine, în ilegalitate, a fost în cele din urmă arestat (19 aprilie 1948), judecat și condamnat în procesul „Mișcării Libertății Românești” (18 noiembrie 1948)⁹. Neprezentarea la procesul din 1946 a fost justificată, după arestarea lui, în fața anchetatorilor astfel: *Nu m-am putut prezenta în instanță, pentru că nu mă puteam apăra în deplină libertate, declarând că fusesem abilitat de Majestatea Sa Regele în aceea mișcare. Nu se poate concepe că o abilitate din partea șefului statutului într-o anumită sarcină unui cetățean înseamnă turburarea ordinii și siguranței Statului*¹⁰. Cu referire la această angrenare în lupta politică internă, contraamiralul Horia Macellariu într-o scriere ulterioară, olografă, datată 15 septembrie 1964 a consemnat, cu multă demnitate și curaj după cei 17 ani de detenție trăiți în închisorile comuniste, cauza implicării sale în vâltoarea luptei politice de partea vechii democrații române¹¹: *Condițiile, împrejurările, mediul în care m-am aflat în 1945 mi-au format convingerea că poporul muncitor român (manual, tehnic și intelectual) nu accepta regimul de la 6 Martie 1945, la care s-a adăugat datoria ce o aveam ca ofițer de a apăra Statul Constituțional de atunci. Eram un ofițer al României și nu puteam să am o altă comportare, decât aceea pe care am avut-o. Nu o spun aceasta acum ca o scuză. Am făcut ceea ce trebuia să fac ca ofițer. Și eu nu eram decât un ofițer!*

Prin Sentința nr. 1834, pronunțată la 27 octombrie 1948, în ședință publică, de către Tribunalul Militar București, Secția a II-a¹², Completul al 2-lea Special: MACELARU HORIA, român, de 53 de ani, amiral în rezervă [...], trimis în judecată pentru crima de înaltă trădare prin necredință prev. și pen. de art. 190 CP, delictul de uneltire contra ordinii sociale prev. și pen. de art. 209 P. II-a al d. CP; crima de organizare și participare la organizațiuni de tip fascist, politice și paramilitare prev. și pen. de art. 209 P. III-a CP și crimă de complot în scop de trădare, de surparea ordinii sociale constituționale și de răzvrătire prev. și pen. de art. 101 și 103 CP, cu art. 457 CJM și cu D.L. nr. 856 și 1108/1938¹³ [...] a fost condamnat la *muncă silnică pe viață pentru crima de înaltă trădare prin necredință*.

[...] 7 ani închisoare corecțională, 20 000 [...] lei amendă și 5 [...] ani interdicție corecțională pentru delictul de uneltire contra [ordinei] sociale.

[...] 25 [...] ani muncă silnică și 10 ani degradare civică pentru crima de organizare și participare la organizațiuni de tip fascist, politice și paramilitare.

[...] 10 ani temniță grea și 5 ani degradare civică pentru crime de complot în scop de trădare.

[...] 10 ani detențiune riguroasă și 5 ani degradare civică pentru crima de complot în scop de surparea ordinii constituționale.

[...] 10 ani detențiune riguroasă și 5 ani degradare civică pentru crima de complot de răzvrătire.

Conform art. 101 și 45 CP condamnatul MACELARU HORIA va executa cea mai gravă [condamnare], adică muncă silnică pe viață, degradare civică pe viață și 20 000 lei amendă.

Potrivit art. 304 CJM va plăti 10 000 lei cheltuieli de judecată.

În baza art. 193 CP îl condamnă și la confiscarea averii. [...]

Conform art. 463 CJM se compută detențiunea preventivă în întregime în baza art. 456 CJM, îl condamnă la degradare militară [...].

Prin această condamnare, contraamiralul Horia Macellariu a început calvarul etapei a doua a dramei îndurate după trecerea sa în rezervă. Etapa aceasta a fost cea trăită, cu întregul ei cortegiu de chinuri fizice, suferințe psihice, izolare și dezumanizare, în închisorile comuniste: Aiud (de la 4 noiembrie 1948-2 aprilie 1958), Râmnicul Sărat (4 aprilie 1958-13 aprilie 1963), Jilava (13 aprilie 1963-13 iunie 1963), Gherla (13 iunie-3 decembrie 1963), Dej și din nou Gherla (3 decembrie 1963-29 iulie 1964). La data de 27 iulie 1964, urmare a prevederilor Decretului nr. 411 din 24 iulie 1964, contraamiralul Horia Macellariu a fost grațiat de efectuarea condamnării primite și eliberat¹⁴. Despre această etapă, a consemnat, olograf, la 15 septembrie 1964¹⁵: *Am trăit în închisoare într-o mare întunecime a ceea ce se petrecea în Țară, până în ziua de 17 Aprilie 1963, când mi s-a pus la îndemână material de orientare asupra schimbărilor și realizărilor înfăptuite în Țara noastră de către poporul muncitoresc român, sub directiva conducătorilor săi. În Biletul de eliberare nr. 3959/1964, completat de Penitenciarul – Formațiunea 0606 – Gherla¹⁶, s-a consemnat că numitul MACELARU N. HORIA [...]. A fost depus ca condamnat de la 22.04.1948 până la 29.07.1964, de către P[ostul] Miliț[ie] Buc[urești], cu mandatul nr. 105329/948 emis de Trib[unalul] Milit[ar] Buc[urești] [...]. A fost pus în libertate prin grațierea rest[ului] ped[epsei] de către Consiliul de Stat [...].*

Etapa a treia a debutat odată cu primele zile de libertate ale contraamiralului Horia Macellariu, o libertate care l-a adus într-o lume nouă, total schimbată față de cea din care intrase în anii grei de detenție. La puțin timp după eliberare, fără mijloace de subsistență, cu pensia militară pierdută, contraamiralul a fost obligat, din cauza acestei situații materiale precară, să-nceapă demersurile pentru repunerea în plată a pensiei de serviciu, deși, începând cu 1 septembrie 1964, primise un „ajutor bănesc” de 400 lei lunar plătit de Oficiul de prevederi sociale al Raionului 16 Februarie, București. În vederea recâștigării pensiei de serviciu, la 15 septembrie 1964, acesta s-a adresat în scris directorului Secției Pensii din Ministerul Forțelor Armate. Cererea în cauză, scrisă olograf, cu cerneală albastră, începe printr-un prim punct cuprinzând datele de identificare și situația trecutului său politic. În următoarele două puncte, ale căror conținut dau greutate istorică și documentară acestui înscris, contraamiralul face o excepțională prezentare și analiză a activităților la care a luat parte și a rolului avut în desfășurarea unor evenimente cruciale din istoria marinei militare române. Din aceste motive, redăm integral respectivele puncte¹⁷:

2. Am fost ofițer de Marină, promoția 1915, înălțat în gradul

de sublocotenent, la 15 iunie 1915 și am fost trecut la pensie la 21 octombrie 1945 (repartizat la Administrația Financiară de galben, B-dul Ilie Pintilie – unde se află dosarul pensionării mele). Întrucât nu am nici un mijloc de existență, fiind în vârstă de 70 ani și bolnav, solicit și vă rog să binevoiți a-mi aproba o pensie, potrivit drepturilor pe care le-am avut.

Memoriul meu calificativ de ofițer este oglinda carierei mele. Sunt brevetat al Școlii de Război Naval din Paris (Franța), care mi-a fost acordat cu mențiunea „Foarte bine”, fiind clasificat al 2-lea și notat de Vice-Amiralul francez Durand-Viel (Comandantul Școlii de Război și al Centrului de Înalte Studii Navale) cu, caracterizarea: „A făcut onoare Țării sale”. Sunt licențiat în Drept al Facultății Juridice din București, doctoratele Economic – Politic.

3. Activitatea mea în carieră (națională și patriotică), prin funcțiile și Comandamentele ce am exercitat și prin faptul cum mi-am îndeplinit îndatoririle mele, [a fost] de a apăra totdeauna interesele Țării și Neamului românesc, în concurență cu acelea ale Statelor Străine, îmi dau speranța că mi se va acorda pensia solicitată.

Astfel între altele:

- în calitatea de Secretar general al Ministerului Aerului și Marinei, în 1940, am evitat războiul cu Grecia, (lăsând vasele grecești să părăsească apele teritoriale românești), când guvernul dădu-se ordin de sechestrarea lor, la cererea Germaniei hitleriste, care se găsea în războiul cu Greci;

- în calitatea de Șef al Stat Majorului Marinei am împiedicat:

a) ambuteierea Porților de Fier ale Dunării, de către Anglia; și

b) războiul cu Iugoslavia, prin netrecerea Dunării a armatei Germaniei hitleriste, care debarca în Iugoslavia, deși guvernul dăduse ordin ca Marina română să treacă trupele germane, la cererea și presiunea lui Hitler;

- în calitatea de Secretar General al Ministerului Aerului și Marinei, am împiedicat formarea unei Societăți de Navigație italiană pe Dunăre, prin neaprobarea vânzării către italieni a unor vase evreiești, intrate în patrimoniul Statului, deși aceasta mi-a fost cerută de Vice-Președintele guvernului (Mihai Antonescu), ceea ce a adus înapoi de la funcția de Secretar General al Ministerului; dar societatea nu s-a putut alcătui, nici atunci și nici după plecarea mea, datorită referatului pe care l-am înaintat Conducătorului Statului (gl. I. Antonescu);

- în calitatea de Secretar General al Ministerului Aerului și Marinei, m-am opus și am reușit a salva vasele Serviciului Maritim Român, al statului, care urmau să fie închiriate pentru trans-

portul populației evreiești, care părăsea Țara în exod, și care era împiedicată de Flota britanică de a pătrunde în Palestina. Prin sistemul naufragiului întrebuițat, pentru ca populația să fie admisă la imigrare, navele Statului nostru ar fi fost pierdute. Prin referatul ce am prezentat Conducătorului Statului, această ademenitoare ofertă a fost înlăturată;

- în calitate de Secretar General al Ministerului Aerului și Marinei, m-am opus plecării navelor cu evrei, care nu întruneau condițiile de asigurarea vieții naufragiaților la bord; onorând, prin aceasta, semnătura României pusă pe Convenția internațională de Naufragiu, provocând un conflict între Ministerul Marinei și cel al Internelelor; Ministerul Marinei s-a aliat Ministerului de Externe. Vasul „Struma” – bunăoară – n-a plecat atâta vreme cât eu am deținut funcția; după înapoierea mea, vasul „Struma”, a plecat, naufragiind; din cei ambarcați, nu s-a salvat decât o singură persoană;

- în calitate de Șef al Stat Majorului Marinei¹⁸ din Marele Cartier General, am apărat interesele Țării noastre, în contra-

București, 15 Septembrie 1964

4167
16.09.64

1939

Doamnei Director,

1. - Eu, Macellariu N. Horia, născut în Craiova, raional Craiova, regiunea Oltenia, la 28 Aprilie 1894, din părinți Nestor și Elena, domiciliat în București, raional 16 Februarie, Bdul 1864, Nr. 56, legitimându-mă cu Adeverința Temporală, Peria U.X. Nr. 0009501, eliberată de M.A.J. Secția 16 de Militie, la 3 August 1964, am fost detinut politic, de la 22.04.1948 până la 29.07.1964, prin sentința Nr. 1834/1948 a Tribunalului Militar București S. II, pentru faptul de „organizare de tip fascist (Mișcarea Națională de Rezistență)”. Am făcut cerere (adresată Tribunalului Militar București, înregistrată la Nr. 9215/13 Aug. 1964), pentru a obține o copie de pe sentința de Condamnare, (spre a o anexa prezentei solicitări); am fost îndreptat către Unitatea Militară 02405 Rm. Făraș, Rg. Ploesti, căreia adresându-mă mi s'a răspuns cu Nr. 13033 din 28 Aug. 1964 să mă adresez M.A.J. Direcția Secretariat pt. rezolvare, ceea ce am și făcut cu cererea înregistrată la Nr. 93377 din 2 Sept. 1964. (Voi prezenta documentul, imediat după obținere). Am fost pus în libertate, prin gratiere de restul pedepsei de către Consiliul de Stat, conf. D. 411/24 Iulie 1964. (Anexez o copie legalizată după Biletul

Doamnei Director al
Secției de Penitenți din Ministerul Forțelor Armate
București -

Documente semnate de contraamiralul Pompiliu-Ion-Horia Macellariu

zicere cu Misiunile Armatei și Marinei Germane și n-am cedat niciodată și nimic aliaților de atunci; conflictele au ajuns până la Conducătorii Țării noastre și Germaniei, rezolvându-se totdeauna în sensul susținut de mine. Am impus Germaniei, ca navele de comerț închiriate acestei Țări, navale de război și de transport române, pierdute în timpul operațiunilor să fie înlocuite de Germania. Ea e datoare și trebuie să înlocuiască tonajul român pierdut;

- în calitate de Comandant al Escadrilei de Distrugătoare (de la sfârșitul anului 1941, până în Martie 1943) și mai apoi de Comandant al Forțelor Navale Maritime (din martie 1943 până la 2 septembrie 1944), în timpul războiului, deși n-am cerut și nici nu-mi venea rândul – la aceste comenzi – (erau alții mai vechi, care nu se înghesuiau la moarte sau compromitere), și-mi depășisem stagiul de 3 luni de război (hotărât de autoritate), n-am avut nicio misiune ofensivă, ci numai de apărare; am fost atacat de Marina și Aviația sovietică; m-am apărat. N-am ocupat nici un teritoriu al U.R.S.S.. Teatrul meu de operațiuni a fost Marea Neagră, în largul ei, de la bătaia tunurilor amice. În toate operațiunile, conduse de mine, personal, în capul formației, sau în locul cel mai periculos, n-am pierdut niciun vas de luptă sau de transport și niciun om. (Un singur vas german de transport „Ossag” mi-a fost torpilat de submarine sovietice, în fața Bosforului, dar și pe acesta l-am salvat). La lăsarea comenzilor, am predat Flota intactă, așa cum mi-a fost încredințată la luarea comenzilor;

- în calitate de Comandant al Forței Navale Maritime, atunci când Regele Italiei a trecut de partea aliaților – Marina italiană fiind regalistă, Flotila de submarine italiene din Marea Neagră, care se găsesc sub comanda directă a Marinei germane, n-a mai voit să lupte. Am luat sub protecția mea pe marinarii italieni, care mi-au predat navele și Baza lor, ridicând pavilionul român la bordul submarinelor italiene; am scos astfel o unitate ofensivă de pe eșcherul de luptă împotriva U.R.S.S., atunci când Țara noastră era aliată cu Germania și se afla în luptă cu U.R.S.S. Comandorul Kiderlen, (care era Comandant german la Constanța și Șef de Stat major german, în Comandamentul Forței Navale Maritime, ce exercitam), a luat poziție armată împotriva mea, acuzându-mă că am insultat Rhei-ul german. Fără a mă impresiona, i-am dat ultimatul verbal și în scris, de a-și retrage forțele, până la o anumită oră, înainte de a deschide eu focul. Cu un minut înainte de expirare, germanul și-a retras forțele. Raportând Conducerii Statului, am încheiat raportul astfel:

1. – În această situație, Comandorul Kiderlen, numai poate fi Comandant german la Constanța;

2. – Dacă nu puteți obține aceasta, atunci Comandorul Kiderlen, nu mai poate fi Șef de Stat Major German, într-un Comandament român și exercitat de mine;

3. - Iar, dacă nu puteți obține nici aceasta, atunci, Comandorul Macelariu N. Horia, numai poate fi Comandantul Forței Navale Maritime și vă rog să binevoiți a dispune înlocuirea mea. Autoritatea românească m-a susținut și m-a acoperit; Comandorul Kiderlen a fost mutat și înlocuit. Hitler a cerut restituirea materialului italian. Conducerea Statului român a refuzat. Intervenind Mussolini, Conducătorul Statului a cedat și mi s-a ordonat să predau materialul noilor marinari italieni (mussolinieni), ce veniseră. Am tergiversat execuția, cu toate presiunile germane. Evenimentele de la 23 August 1944 au găsit Flotila de submarine italiene în posesia noastră, cu pavilionul român ridicat la bord;

- în calitate de Comandant al Forțelor Navale Maritime am făcut evacuarea trupelor româno-germane (150 000 oameni) din Crimeea la Constanța, pe o distanță de 800 km., sub presiunea și atacurile adversarului. În convoaiele românești nu s-a pierdut nicio navă și nici un soldat. În convoaiele germane au pierit 9 000 de oameni (4 000 de români și 5 000 de germani);

- în calitate de Comandant al Forței Navale Maritime, în împrejurările de la 23 August 1944, pe care le-am auzit, ca orșicare, de la radio – deși aveam Comandament româno-german și eram subordonat Amiralului german din Marea Neagră, iar navele mele erau, în porturi și pe mare, împletite cu cele germane și ar fi fost natural ca să fi fost prevenit, pentru a-mi lua măsurile necesare de desfacere – mă găseam în operația de evacuarea trupelor generalului Leoveanu, de pe coasta Basarabiei (frontul fiind rupt și trupele svârlite spre mare). Operația fiind românească și eu neavând vase mici, pentru a ambarca trupele de la plaje spre a le aduce în larg la navele noastre mari, cerusem Amiralului german vase cu pescaj mic; acesta îmi pusese grațios, Rheinboot-uri, la dispoziție, care ieșiră din Sulina odată cu navele românești, ce porneau din Constanța, punctul de raliere fiind Capul Burns. În clipa când am auzit, la ora 22, glasul șefului statului, anunțând ieșirea din luptă și alianță, 3 din navele germane loveau minele noastre din barajele din fața Sulinei și se scufundau; am încetat imediat operația și lupta împotriva U.R.S.S.. La ora 22, din ziua de 23 August 1944, retrăgând navele în porturi, fără a mai aștepta ora 04, din dimineața de 24 august 1944, așa cum suna data armistițiului din Proclamație; și n-am mai reacționat împotriva atacurilor aviației sovietice, din zilele de 24 și 25 August (când ne-a fost scufundat Rem[orcherul] „Basarabia”; în portul Constanța), deși ordinele ce aveam erau ca să nu ne lăsăm dezarmați de sovietici.

Am colaborat cu Divizia a 9-a și celelalte unități din zona Constanța, la alungarea forțelor germane în Bulgaria, conform ordinului M[arelu] C[artier] G[enera]l român, salvând navele, echipajele, portul, orașul Constanța și populația. Nu s-a vărsat nicio picătură de sânge românesc nevinovat și n-a existat nicio pierdere materială. Marina germană retrăgându-se, vasele s-au înecat, din cauza furtunii, ori, s-au eșuat pe coastă, din aceeași cauză, și puține vase au ajuns la Varna sau deloc, pentru că sovieticii n-au găsit nici unul în Bulgaria, după spusele lor.

După retragerea Diviziei a 9-a în Muntenia, am fost numit, de Marele Cartier General, Comandant Militar al Dobrogei, punându-mi-se la dispoziție 4 batalioane de recruți și, împreună cu forțele Marinei, mi s-a încredințat misiunea de a apăra Dobrogea de germani; în operațiunile, ce s-au desfășurat, s-au făcut 7 000 de prizonieri. (din 12 000 de prizonieri germani făcuți, în acele zile, în toată Țara, 7 000 au fost astfel capturați în Dobrogea;

- în calitate de Comandant Militar al Dobrogei, am luat măsuri pentru noua situație, dând o proclamație către Dobrogeni, instrucțiuni, autorităților civile și militare etc. de felul cum să primească și să ajute pe noii aliați. Guvernul de la 23 August 1944 îmi ordona că suntem în armistițiu și-mi indica linia de demarcație, linia: Focșani – Nămolosa – Galați – Dunărea Maritimă, iar Armatele sovietice nu recunoșteau această situație, înaintând. Am reușit să obțin de la sovietici un răgaz de 24 ore, înainte de a trece Dunărea, pentru a veni delegația Guvernului român (compusă din g[enera]l[ul] Eftimiu C., Ministrul Comunicațiilor, g[enera]l[ul] Leoveanu, comandantul Trupelor și C[ontra]amiralul Stoianovici Al., comandantul Diviziei de Dunăre), ca să trateze oprirea (fără rezultat). Am satisfăcut

toate cererile Armatei și Marinei sovietice, în măsura posibilităților Dobrogei, mai puțin a admite cursul rublei în Dobrogea; pentru aceasta am cerut să vină Guvernul român, care să hotărască. Delegația a fost condusă de subsecretarul de stat de la Finanțe, R. Georgescu, fără rezultat. Am dat ofițeri de grăniceri, conducători ale celor 3 coloane sovietice ce intrau în Bulgaria, după expirarea ultimatumului adresat acelei Țări;

- în calitate de Comandant al Forței Navale Maritime, în ziua de 29 August 1944, amiralul Oktiabriski, Comandantul Forțelor Navale sovietice din M[area] Neagră, mi-a dat ultimatum de a duce și preda Flota română în portul Sulina (Guvernul român de la 23 August 1944 îmi ordonase că suntem în armistițiu și aliați de la 24 august). În ultimatum se prevedea că, dacă nu execut până la ora 11 sau nu dau răspuns favorabil, la ora 13, Baza flotei române va fi făcută praf și pulbere de pe mare și din aer. În această situație, neavând nicio legătură și instrucțiune a Guvernului, bazat pe datoria mea de soldat și referindu-mă la foile azvârlite de avioanele sovietice, în timpul războiului, în care se îndemnau echipajele române a duce navele în porturile sovietice și a le preda, foile conținând și cele 4 puncte de armistițiu propuse de domnul Molotov, ministrul de Externe al U.R.S.S.; relevând acele puncte, am refuzat predarea Flotei, eu fiind responsabil față de Poporul Român, proprietarul Flotei române. Am răspuns Amiralului sovietic că, potrivit declarațiilor domnului Molotov, Armata română, care va înceta lupta și va întoarce armele în contra germanilor pentru eliberarea României, nu va fi dezarmată, ci ajutată. Întrucât eu am încetat lupta la 23 August 1944, ora 22 și în prezent, Armata și Marina română se găsește în războiul cu Germania, nu văd necesitatea ultimatumului, am răspuns eu.

Potrivit instrucțiunilor Guvernului român, fiind aliați, iar eu subordonat Amiralului sovietic, am cerut acestuia Instrucțiunea de Luptă împotriva germanilor și am propus ofițeri de legătură; am arătat situația navelor din subordinele mele. Reușind să iau legătura, cu București, am raportat și am primit răspunsul Comandamentului Marinei (prin [loco]tenent) comandor Lungu C.) să trimit la Sulina și să predau Flota. Am cerut ordin scris, care nu mi s-a transmis. (Eu, nu știam la acea dată, că la o întrebare anterioară a mea, chestiunea fusese pusă în Consiliul de Miniștri, care hotărâse a se protesta și la neînțelegere să se predea Flota „pentru a se salva 14 000 000 de români”). Amiralul sovietic, la răspunsul meu, a acceptat ca Flota să numai fie predată și să rămână la Constanța. După sosirea navelor sovietice, o operație combinată româno-sovietică a fost proiectată de mine, la ordinele Amiralului sovietic, dar nu s-a executat. Eu am fost înlocuit, de Guvern, la comanda Flotei la 2 septembrie 1944, predând-o comandorului N. Bădescu. La 6 septembrie 1944, sovieticii au luat Flota. Armistițiul a fost semnat la 12 septembrie 1944. S-a continuat a se lua nave și după această dată (Submarinul „Delfinul” a fost luat la 12 octombrie 1944, la Corabia; purta în corpul său o lovitură, de 75 m/m, de la germani, în luptele în retragerea acestora).

- Am participat ca sublocotenent și locotenent în primul război pentru întregirea neamului românesc. Am fost decorat cu ordinul „Coroana României” în gradul de Cavalier, cu spade și panglică de „Virtutea Militară”.

Am participat, în gradul de Comandor și Contra-Amiral în al 2-lea război, pentru granițele naționale fărâmate; am fost decorat cu Ordinul „Coroana României”, cu spade și panglică de „Virtute Militară în gradele de Comandor și Mare ofițer; cu Ordinul Militar „Mihai Viteazul cls. III-a. Comandanții navelor

din subordinele mele și pavilioanele acestora, au fost distinse cu ordinul militar „Mihai Viteazul”. Comandamentul Forței Navale Maritime – ce am exercitat – a primit stindard, decorat cu Ordinul Militar „Mihai Viteazul”, fiind citat de 3 ori prin ordin de zi pe Armată (2 citațiuni sub ordinele mele). Ofițerii, Maistrii Militari și echipajele de sub ordinele mele, au fost distinși cu ordine și medalii militare de război”.

Punctul patru face, în mod normal pentru aceea epocă, având în vedere și scopul final al cererii, un elogiu al realizărilor înfăptuite în țara noastră de poporul muncitoresc român, sub directiva conducătorilor săi. Cererea s-a încheiat prin speranța că se va aprecia just trecutul vieții mele.

Sectorul Pensii din Ministerul Forțelor Armate, prin Decizia nr. 11096 din 11 ianuarie 1965¹⁹, i-a comunicat numitului Măcelariu N. Horia că cererea făcută pentru înscriere la pensie de serviciu a fost respinsă. Motivarea respingerii a fost aceea că: [...] față de infracțiunile comise se încadrează la art. 132, lit. „b” și „d” din Regulamentul de aplicarea Decretului 293/1959, care prevede că cei condamnați pentru astfel de infracțiuni pierd dreptul la pensie. Trebuie, de asemenea, subliniat și modul redactării răspunsului respectivei structuri militare: numitului, nu contraamiralului, lucru ce denotă faptul că acesta nu reprimise încă gradul militar avut înainte de condamnare. Firesc, datorită situației materiale în care se afla, contraamiralul Horia Macellariu a întocmit contestație, pe care a înaintat-o, la 14 martie 1965, Comisiei de contestație a pensiilor. Din analiza conținutului acesteia, constatăm că sunt aduse noi argumente, adevărate izvoare de istorie, relevante, în legătură cu activitatea desfășurată în slujba marinei militare române, dar și de natură juridică privitor la speța în cauză. Din această cauză, vom reda și această contestație aproape în întregime²⁰.

Eu, numitul MACELARIU N. ION-POMPILIU HORIA, din București, raion 16 Februarie, B-dul 1864, nr. 56, identificat prin Buletinul de Populație [...], eliberat la 26 Februarie 1965, [...], declar contestație contra Deciziei Nr. 11096 din 11 Ianuarie 1965 dată de Ministerul Forțelor Armate „Sectorul Pensii”, [...].

În fapt: Am fost ofițer de Marină, trecând prin grade succesive până la Contraamiral, iar la 24 octombrie 1945, pe temeiul legilor atunci în vigoare (Legea supra numerarului), am fost pensionat – pensie de serviciu de 44 ani vechime [...].

Deoarece prin sentința penală nr. 1834 din 1948 a Tribunalului Militar București, am fost condamnat pe lângă pedeapsa privativă de libertate și la degradarea militară, 20 000 lei amendă și pedeapsa ACCESORIE a degradării civice, plata pensiei a încetat.

În timpul detențiunii, organele penitenciarului mi-au spus că, pedeapsa degradării militare și amenda de 20 000 lei, au fost înlăturate din sentință. Aceasta se poate ușor verifica la dosarul cauzei, sau prin rolul Dv. activ, și solicit să se ceară, organelor în drept, confirmarea celor de mai sus.

Cer aceasta, deoarece eu nu am posibilitatea, pentru că Ministerul Justiției cu Nr. 3140 din 25 Septembrie 1964, prin Direcția Tribunalului Militar către Circumscripția Militară „16 Februarie”, îmi comunică, la cererea mea, că, actele, pot fi cerute de instituția unde lucrez; ori eu nefiind în câmpul muncii (la vârsta trecută de 70 ani), nu le pot procura. Menționez că, nici în timpul detenției și nici acum în libertate, n-am putut să citesc motivarea condamnării, pentru a o putea, în deplină cunoștință, ataca – pe căi legale – această sentință, ce mi se opune.

În 1964, prin D. 411/964, al Consiliului de Stat (în Decizia

Nr. 11096/965 a M[inisterului] F[orțelor] A[rmate], Sectorul Pensii este menționat greșit D. 422) sentința de condamnare a încetat a mai avea efect asupra pedepsei principale și IMPLICIT pedeapsa ACCESORIE a degradării civice a încetat. Poate chiar că există o hotărâre specială, în sensul susținerii mele, pe care eu nu o cunosc.

Căci, acesta este sensul declarației făcute de organele de resort, cu ocazia eliberării, că: voi fi repus în toate drepturile avute la data arestării, redevenind cetățean liber și egal cu ceilalți concetățeni.

Motivele contestației sunt:

1. – Art. 132 lit. b și d, din Regulamentul la D. 293/1959, urmând principiul de drept că nu poate adăuga la lege, n-ar avea fundament, însă, își găsește baza legală în dispozițiile Codului Penal, art. 26, 45 și 59 și, ca atare, a fost aplicat la darea sentinței, adică a încetat plata pensiei, ca efect al sentinței.

Decretul 411/964, făcând să înceteze efectele sentinței, în privința pedepsei principale – munca silnică pe viață – pedeapsa accesorie – degradarea civică – a fost înlăturată potrivit principiului admis: „accesorul urmează principalului.”

Accentuez că degradarea civică, ca pedeapsă COMPLIMENTARĂ, își întinde aplicarea după – în timp – terminarea pedepsei privative de libertate, iar legiuitorul, consecvent, n-a trecut o pedeapsă, care începe la terminarea muncii silnice pe viață, că ar fi fost lipsit de sens.

Este, cred deci, stabilit, în drept și în fapt că, degradarea civică nu poate să mai existe și că, implicit, nu dobândesc și accesul la pensia a cărei plată fusese întreruptă prin condamnarea mea.

2. – În prezenta contestație cer să fie luată în considerare și aplicarea H.C.M. 1178/959, art. 2:

– punctul a, deoarece am apărât în fața instanțelor militare, în 1919, pe serg. Alecu, șeful revoluționarilor de pe Monitoarele „I.C. Brătianu” și „Al. Lahovary”, în revoluția lui Rakowsky; deoarece, în procesul mișcărilor de la Atelierele „Grivița”, fiind în completul de Judecată al Curtii de Casație și Justiție Militară, m-am pronunțat întâiu și singurul pentru admiterea recursului în favoarea recurenților; pe acea vreme nu erau permise opinii separate scrise, însă declarația ce o fac – pe cuvânt de onoare – este purul adevăr; deoarece, în timpul războiului, n-am luat măsuri împotriva ofițerilor, care activau subversiv în profitul unui partid democrat, sub care știam că se camuflează partidul comunist;

– punctul b, deoarece în Statul Legionar, am luat măsuri și am desființat poliția legionară din porturi; am desființat cuiburile legionare de la vapoare restabilind autoritatea Căpitanilor de Porturi și a comandanților de vase; am respins amestecul Comandamentului Legionar la organizarea Școlilor Marinei. De la venirea germanilor hitleriști și, tot timpul, până la 23 August 1944, în funcțiile și comandamentele pe care le-am exercitat, cu tot regimul existent atunci, am apărât interesele Țării și Neamului nostru, în opoziție cu germanii, necedând niciodată nimic. Conflictele dintre mine și germani au ajuns până la Conducătorii României și Germaniei, totdeauna rezolvate în favoarea noastră.

– punctele d și e, deoarece, în timpul, cât după 23 August 1944 am deținut Comanda Militară a Dobrogei, cu misiunea de a apăra Dobrogea de germani cu forțele Marinei și 4 batalioane de recruți, precum și forțele de uscat ale Diviziei a IX-a, rămase, după retragerea acesteia, în fortificațiile de pe litoral

[La expoziția din Sala Dalles, 1964, pentru evenimentele de la 23 August 1944, sub harta Dobrogei, era expus raportul Comandantului Diviziei a IX-a Inf. către Marele Stat Major, Secția a 3-a, cu următorul cuprins:

„C.F. Bogdan, Nr. 735 din 30 August 1944, ora 9

Raport, urmează: 1. În ziua de 28 August, ora 14, am lăsat comanda garnizoanei Constanța și a trupelor aflate în Dobrogea pentru siguranța C’Amiralului Macellariu Horia”]

și Comanda Forței Navale Maritime, în subordonarea mea fiind și Litoralul Maritim, cu misiunea de a colabora cu Divizia IX-a la dezarmarea și alungarea germanilor, atunci când eu eram în cea mai grea situație: Comandamentul ce exercitam era mixt, român-german, și subordonat Amiralului german din Marea Neagră, împletit, în nava și unități, în porturi și pe mare cu germanii, și, în momentul când mă aflu într-o operațiune în mare, în colaborare cu ei, când, prin actele și faptele mele, am salvat populația, navele și instalațiile portuare de pe litoralul Mării Negre și echipajele de sub comanda mea.

– [punctul f] Am indicat aceasta la prima instanță, însă, cum verificarea declarațiilor mele nu a fost făcută, respingându-mi cererea pe temeiul arătat mai sus și contestat de mine, solicit o verificare de către Onorata Comisie de Contestație [...].

– punctul g, am servit loial regimul democrat-popular în Comandamentele ce am exercitat de Comandant al Forței Navale Maritime, de Comandant Militar al Dobrogei, și de Comandant al Școlilor Marinei, de la 23 August 1944 și până la 24 Martie 1945, când am fost trecut în rezervă, prin Î.D. 860, prin aplicarea legii supra-numeralului.

Am fost la un moment politic (1948) în dezacord cu organele de conducere politice ale Statului, dar, în 1964, au aprobat eliberarea mea, pentru că față de momentul politic 1959/1964, mă găseam de acord cu aceste organe politice conducătoare în Stat și loialmente sunt un cetățean și un fiu al poporului, care-și făurește o istorie independentă, de bună înțelegere și prosperitate.

Cer anularea Deciziei 11096/955 atacate și repunerea mea în drepturi, încadrându-mă în Art. 2 al H.C.M. 1178 și-n Art. 33 pt. b al Decretului Nr. 293.

Numitul: Macelariu N. Ioan – Pompiliu-Horia

Comisia de contestații, din cadrul Sectorului Pensii din Ministerul Forțelor Armate, după analizarea contestației în cauză, a emis la 31 martie 1965 o nouă Decizie nr. 112, către Măcelariu N. Horia, prin care i-a comunicat că: *respinge contestația*. În motivarea respingerii contestației, după trecerea în revistă a argumentelor contestatarului și contraargumentelor Comisiei, se mai specifică și faptul că prevederea din H.C.M. 1178/1959, privind decăderea din dreptul la pensie în cadrul asigurărilor sociale de stat, a fost în vigoare până la 1 august 1964 și a fost abrogată prin H.C.M. 102/1964. În concluzie, Comisia a constatat că: *cererea de înscriere la pensie a fost respinsă legal de Sectorul pensii, iar contestația sa nu este fondată*²¹.

Drama luptei pentru recăștigarea pensiei pierdute a continuat. Din nou, la 28 iulie 1965, numitul MACELARIU s-a adresat aceluiași Sector Pensii, solicitându-i un răspuns în legătură cu modalitatea de rezolvare a cererii de pensionare în conformitate cu prevederile Decretului nr. 421 din 5 din iulie 1965. Noua cerere a fost înaintată ca urmare a faptului că cele două decizii de respingere a cererilor anterioare au fost bazate pe prevederile Decretului nr. 421/1965. La această

cerere, respectiva structură militară a răspuns, la 9 august 1965, de data aceasta, către: *general-maior (r.) MACELARIU N. HORIA* (printre puținele documente identificate cu indicarea gradului militar), comunicându-i că decretul invocat: [...] *nu aduce schimbări în situația dreptului dv. la pensie și, deci, nu sunt elemente care să justifice revizuirea deciziei date*²².

În fața noului refuz din partea structurii militare abilitate, de această dată generalul maior (rezervă) Horia Macellariu, împreună cu generalul locotenent (rezervă) Gheorghe Potopescu, generalul maior (rezervă) Gheorghe Ceaușu și locotenent colonelul (rezervă) Traian Borcescu s-au adresat cu un memoriu direct Comitetului Central al P.C.R.. Acesta a retrimis spre soluționare memoriul în cauză către Consiliul Politic Superior al Armatei, care, la rândul lui, l-a retrimis Direcției Cadre a ministerului. Respectiva direcție a indicat Direcției Financiare și Control din același minister că: *pentru repunerea sus-numiților în drepturile legale să se facă o singură lucrare cu propunerea de a fi înscrși la pensie de serviciu (eventual ajutor), iar lucrarea să fie înaintată spre aprobare adjunctului ministrului, general colonel Ion Ioniță*. La data de 3 septembrie 1965, prin Raportul nr. 34743²³, șeful Direcției, colonelul Costache Zmeu, a înaintat lucrarea ordonată. Propunerea referitoare la rezolvarea cazului generalului maior (rezervă) „Măcelariu Horia”, făcută prin analiza datelor din dosarul personal și memoriul acestuia, soluție comună pentru toți cei patru petiționari, a avut în vedere două variante:

[...] *repunerea în drepturile de pensie s-ar putea face numai pe baza inițierii unui proiect de Hotărâre a Consiliului de Miniștri, prin care să li se acorde pensii militare prin derogare de la prevederile articolului 132 din Regulamentul de aplicare a Decretului 293/1959.*

Având în vedere însă faptele pentru care au fost condamnați penal și întrucât nu au adus contribuții excepționale pe frontul de vest și nu au săvârșit nici acte de înalt devotament față de regimul democrat – popular, apreciez că nu este cazul să li se acorde pensie prin derogare de la prevederile legale.

Pe respectivul raport, generalul colonel Ion Ioniță, însușindu-și ultima propunere, a pus, la 21 septembrie 1965, următoarea rezoluție: *De acord*. Ca urmare a deciziei luate, Horia Macellariu a primit în continuare numai ajutorul bănesc. Dar, din fericire pentru contestatari, în același timp, structura decidentă a dispus și continuarea demersurilor specificate în prima variantă a raportului în cauză.

Drept urmare, în ceea ce-l privea pe contraamiral, Consiliul de Miniștri al R.S.R. a emis, la 17 mai 1966, Hotărârea nr. 952, care, prin articol unic, a stipulat: *Cu începere de la 1 martie 1966, Măcelariu Pompiliu Horia Ion [...], se repune în dreptul la pensie. Pe data prevăzută în alineatul precedent încetează plata ajutorului bănesc [...]. În realitate, cum rezultă dintr-o adresă a Oficiului prevederi sociale al Sfatului Popular al Raionului „16 Februarie”, București, ajutorul bănesc a fost plătit până la data de 1 iunie 1966. O nouă Decizie de pensionare (cu același număr: 09656), datată 11 mai 1966, a fost eliberată: *tovarășului Măcelariu, urmând ca pensia de serviciu să fie plătită începând cu 1 martie 1966*²⁴, iar vechea decizie anulată. Data aceasta a însemnat și încheierea etapei a treia a dramei marcată de lupta pentru recâștigarea pensiei de serviciu.*

Contraamiralul Horia Macellariu nu a renunțat la lupta pentru recâștigarea dreptului său integral în intervalul de timp următor emiterii acestei decizii. Modificarea cadrului

legislativ, apărută între timp, prin schimbarea elementelor avute în vedere la stabilirea cuantumului pensiilor militare, a determinat pentru acesta începutul etapei a patra a dramei sale personale. Într-o contestație, înregistrată la 19 decembrie 1966²⁵ înaintată aceeași structură emitentă, acesta a reclamat neinclusiunea în baza de calcul a ultimii decizii de pensionare a unor perioade, conform modificărilor legislative apărute, și a cerut modificarea acesteia.

a) *Este eronat trecut la alineatul Elev Școală Militară 01.12.1913 în loc de 01.10.1913 și*

b) *Lipsește alineatul:*

– *Spor front: 15.08.1916-15.12.1917, 1[an], 4[luni], așa cum este trecut la toți camarazii de promoție.*

Deci, timpul de serviciu pentru stabilirea pensiei TREBUIE să cuprindă:

<i>Ani, Luni, Zile</i>		
Elev Școală Militară: 01.10.1913 – 15.06.1915		1
8	14	
Cadrelor permanente: 15.06.1915 – 24.03.1945		29
9	9	
<u>Spor front: 15.08.1916 – 15.12.1917</u>		<u>1</u>
4		
Spor front vest 23.08.1944 – 31.08.1944		8
Total	<u>32</u>	<u>10</u>
		1.

În această petiție, el a precizat și cauza redactării acesteia cu o întârziere de circa șapte luni de la data emiterii deciziei contestate: *Nu am semnalat aceasta mai înainte, pentru că nu avea nici o valoare [asupra sumei primite], pensia fiind plafonată, dar acum stabilirea pensiei urmând să fie stabilită în raport de timpul de serviciu, rectificarea este necesară.*

La 23 decembrie 1966, conform datei de înregistrare, acesta s-a adresat cu o nouă contestație, solicitând: *Vă rog să bine voiți a lua în considerare cererea mea de rectificare a timpului de serviciu și am stabili dreptul la pensie conform timpului real, la fel cu al camarazilor mei de promoție*. Ca urmare a modificării legislative apărute, Sectorul Pensii i-a eliberat, la 9 ianuarie 1967, numitului Măcelariu P.N. Ion o nouă decizie de pensionare (cu același număr), luând în calcul o vechime de [...] *32 ani, 8 luni, 1 zi. Total întregit 33 ani [...]*. Contraamiralul a primit răspuns, la 14 ianuarie 1967, la cele două contestații, prin care a fost informat că i s-a recunoscut ca timp sporul pentru Primul Război Mondial, iar pentru restul perioadei invocate este necesar să depună o adeverință. La peste o lună, la 9 februarie 1967 acesta a înaintat o nouă contestație: precizând faptul că: [...] *La stabilirea anilor de pensie, Dvs. ați luat în considerare, drept limită de pensionare, data Înaltului Decret 860/24 martie 1945. Aceasta nu corespunde realității, de oarece prin legea, pe baza căreia am fost scos, trecerea mea la pensie s-a făcut după 6 luni, în care timp mi s-a plătit solda de activitate [...]*. La 17 martie 1967, urmare a primirii în data de 14 martie a unui răspuns referitor la neidentificarea respectivei prevederi legale, contraamiralul a expediat o copie a ordinului în cauză (nr. 473 din 12 aprilie 1945 al Serviciului Drepturi Personal din Ministerul de Război) respectivei structurii²⁶.

Pentru câștigarea dreptului său, Horia Macellariu a făcut o nouă intervenție la Sectorul Pensii în data de 12 iulie 1967, prin care a arătat că: *După ieșirea din cadrele permanente nu am mai fost salariat, deoarece în 1946 am fost condamnat pe viață și am fost eliberat prin grațiere la 29 iulie 1967. Sunt în vârstă de 74 ani, nu sunt încadrat în muncă; în prezent cercetez*

arhiva istorică la M.St.M. – fără salariu – în interesul de a scrie o lucrare istorică de război [...]. Scopul cererii mele, de a mi se adăuga la timpul anilor de serviciu și perioada legală de 6 luni, în care am primit soldă de activitate și mi s-a reținut cote pentru pensie, cu toate că nu va influența actualmente cuantumul de pensie, este acela al speranței mele că dvs., până la urmă, îmi veți adăuga sporul de timp de ambarcare după legile sub care am servit țării (33%, nu mai mare de 5 ani) ca marinar, așa cum mi s-a calculat, când am fost pensionat în 1945, și pe care eu îl consider și legal și un drept câștigat. La această contestație, la 18 septembrie 1967, a fost notificat să aducă document doveditor pentru respectiva perioadă²⁷.

După aproape cinci ani, deși nu intrase în posesia actelor doveditoare respective, cu data de 6 septembrie 1972, i-a fost emisă o nouă decizie de pensionare (cu același număr) numitului Măcelariu P.I. Horia, referitoare la aplicarea unui procentaj de majorare de 25%, conform prevederilor Decretului nr. 316 din 22 august 1972. După primirea respectivei decizii, la 5 decembrie 1972 contraamiralul a făcut o nouă contestație²⁸, solicitând, ca și-n precedentele contestații, includerea timpului de serviciu. Acesta a specificat că: În concluzie, nu mi s-a socotit:

– adevărata dată legală a trecerii la pensie, 01.X.1945

– și nici perioada (front de West) executată în Subsecretariatul de Stat al Marinei, pe timpul 01.09.1944-23.03.1945, care este considerat, de M.A.N., ca operativ.

Fără a mai aștepta răspuns, urmare a intrării în posesia a două adeverințe emise de structura de arhive a ministerului, contraamiralului a înaintat, la 30 ianuarie 1973, o contestație, prin care a adus noi elemente lămuritoare asupra activității desfășurate. Aceste elemente, scrise olograf, vin să completeze datele care nu figurau în documentele emise anterior de structura de arhive²⁹. Astfel, din această nouă contestație aflăm că:

[...] 2. [...] Nu s-a găsit mutația între 02.IX.'44, data predării comenzilor: Forțelor Maritime și a Dobrogei și prezentării la S[ubsecretariatul] de S[tat] al M[arinei] – unde am funcționat totuși – până la 28.IX.'44 /.../. Aceasta este explicabilă prin evenimentele majore și neobișnuite, ce s-au desfășurat atunci. Dar, în orice caz, între 02.IX.'44 și 28.IX.'44 eu nu am fost dezertor, ci, dimpotrivă, am înlocuit, în diverse convocări, pe dl. Subsecretar de Stat al Marinei, prin hotărârea sa, d-sa aflându-se rănit și nu mi se poate opune [impune] această lipsă de înscriere. [...].

3. Relativ la mutațiile din adeverința de identificare a situației carierei mele, semnalez următoarele:

– lipsește mutația 30.IX.1939- 01.IV.1940, comandant, ambarcat, N.M.S., „Regina Maria” și Escadrila de Distrugătoare (probabil dintr-o eroare, fiind identică cu precedenta, pentru că pe vremea aceea ordinea de bătaie se întocmea din 6 în 6 luni). Data de 01.IV.'40 este debarcarea mea și trecerea la Comandamentul Marinei Regale, ca sub șef de Stat Major.

– la mutațiile relative ca elev al Școlii de Artilerie, Geniu și Marină este omisă ambarcarea practică din anul I la nave și tot timpul anului II la unități, pentru că România aflându-se în „neutralitate armată”, cu armata pe graniță, promoția din care făceam parte a urmat școala la unitățile de pe front, astfel:

a) elev plutonier, din vara 1914-1 octombrie 1914, ambarcat la Apărarea Fixă Fluvială;

b) și de la 1 octombrie 1914-1 aprilie 1915, în continuare,

la bordul Canonierei „Siretul”, Monitorului „M. Kogălniceanu” și Monitorului „I. C. Brătianu” (Escadra de Dunăre);

[c] de la 1 aprilie 1915-15 iunie 1915, în continuare, ambarcat la bordul Canonierei „Bistrița” (Grupul de canoniere Apărarea Dunării de Sus) [...].

În urma analizei acestei noi contestații, a fost emisă la 8 februarie 1973, de către Comisia de Contestații, numitului Măcelariu Ion-Horia, Decizia nr. 76, prin care i s-a comunicat respingerea celor solicitate. Totuși, petentului i s-a comunicat că mai poate aduce, încă, noi adeverințe menite a atesta cele solicitate în mod repetat. După ce a intrat în posesia a două noi adeverințe eliberate de structura de arhive a ministerului, care au completat conținutul celor eliberate anterior, contraamiralul Horia Macellariu a solicitat iarăși revizuirea pensiei sale. Astfel, la data de 18 iunie 1973³⁰, el a contestat decizia primită, anexând noile documente primite și arătând că:

a) Am fost trecut în rezervă pe data de 24.03.1945, însă drepturile de soldă le-am primit până la 01.10.1945, potrivit Legii nr. 186/1945, articolul 3, dată la care am fost pensionat;

b) că în afară de sporul front West de la 23.08.1944-31.08.1944, în calitate de Comandant al Forțelor Maritime și Superior al Dobrogei, nu mi s-a trecut sporul front de West de la 28.09.1944-24.03.1945, cât am fost încadrat la Subsecretariatul Marinei ca șef al Școlilor Marinei. Aceste două solicitări esențiale au fost dezvoltate pe larg în continuarea contestației. Secția Pensii Militare, după ce a analizat contestația și în baza noilor documente de arhivă anexate, a emis, cu data de 11 iulie 1973, Decizia nr. 09656³¹, prin care a recunoscut petentului dreptul la o pensie de serviciu calculată la o vechime de 33 de ani, 10 luni. Adevărul fiind reconstituit, în perioada de timp pe care a mai trăit-o de la această dată, noi nu am mai identificat ca Horia Macellariu să fi mai înaintat o singură contestație în legătură cu plata pensiei de serviciu. Prin recunoașterea veridicității acestei solicitări, pentru contraamiralul Horia Macellariu s-a încheiat și etapa a patra a dramei „bătrâneții” sale.

Pe cât posibil, față de necesitatea comprimării informațiilor, am urmărit schițarea, în acest material, dramei trăite de contraamiralul Horia Macellariu, acest incontestabil erou al armeei marine din compunerea Armatei Române, după ce a fost trecut în rezervă. Aceasta a fost în fapt răsplata concretă primită de contraamiral din partea orânduirii „de tip nou”, instalate în România după 6 martie 1945, pentru întregul cortegiu de fapte de arme săvârșite în perioada în care a „slujit” cu credință, mult curaj și talent, sacrificiu, onoare și demnitate Marina Militară Regală română, în ultimă instanță Armata României.

A „REWORD” FOR A HERO: REAL-ADMIRAL POMPILIU-ION-HORIA MACELLARIU

Rear-admiral Horia Macellariu lived after he was put in reserve (March 24, 1945) an undeserved personal drama. The drama of this Romanian military navy hero had four separate stages. The first: the fight against the Communists (March 24, 1945-October 27, 1948). The second: the execution of the punishment in the prisons (October 27, 1948-July 29, 1964). The third: the fight for recovering his military pension (July 29, 1964-May 11, 1966). The forth: obtaining

the integral payment of the military pension (May 11, 1966-July 11, 1973).

Keywords: Horia Macellariu, rear-admiral, National Defense Ministry, Bucharest Military High Court, Decision no. 76, Decision no. 112, Decision no. 11096

NOTE

- 1 Centru de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice Pitești.
- 2 Centru de Studii și Păstrare a Arhivelor Militare Istorice Pitești.
- 3 Centrul de Studii și Păstrare al Arhivelor Militare Istorice Pitești, Fond Memorii Bătrâni, litera „M”, locotenenți colonei, dosar nr. crt. 15, ff. 1-2; Fond Direcția Cadre și Învățământ, 1974, generali, dosar nr. crt. 9116, ff. 3-6 și Fond Direcția Financiară, Secția pensii militare, inventar nr. 7871, 1990, dosar nr. crt. 2660, ff. 8-12.
- 4 Loc. cit., Fond Direcția Financiară, Secția pensii militare, inventar nr. 7871, 1990, dosar nr. crt. 2660, ff. 72-73.
- 5 Pe larg în: Nicolae C. Petrescu, *Contraamiralul Horia Măcellariu. „Gloria – dulce și amară povară”*, Pitești, Editura și Tipografia Europroduct, 2005, 226 p.
- 6 Pe larg în: dr. Alesandru Duțu, Florica Dobre, *Drama generalilor români (1944-1964)*, București, Editura Enciclopedică, 1997, 294 p.
- 7 dr. Alesandru Duțu, Florica Dobre, *Op. cit.*, pp. 173-174.
- 8 Pe larg: *Contraamiralul Horia Macellariu liderul Mișcării Naționale de Rezistență*, în Marian Moșneagu, *Elita Marinei Regale Române în rezistența anticomunistă*, București, Editura Militară, 2010, pp. 71-284.
- 9 dr. Alesandru Duțu, Florica Dobre, *Op. cit.*, pp. 175-179.
- 10 *Ibidem*, p. 179.
- 11 Loc. cit., Fond Direcția Financiară, Secția pensii militare, inventar nr. 7871, 1990, dosar nr. crt. 2660, f. 34.
- 12 Pe larg: *Procesul „Lotul Mișcării Naționale de Rezistență”*, în Marian Moșneagu, *Op. cit.*, pp. 285-404.
- 13 Loc. cit., Fond Direcția Financiară, Secția pensii militare, inventar nr. 7871, 1990, dosar nr. crt. 2660, ff. 1-2.
- 14 Pe larg în: Marian Moșneagu, *Op. cit.*; dr. Alesandru Duțu, Florica Dobre, *Op. cit.* și Nicolae C. Petrescu, *Op. cit.*.
- 15 Loc. cit., Fond Direcția Financiară, Secția pensii militare, inventar nr. 7871, 1990, dosar nr. crt. 2660, ff. 33-34.
- 16 *Ibidem*, f. 13.
- 17 *Ibidem*, ff. 34-39.
- 18 Pe larg în: prof. univ. dr. Valentin Ciorbea, *Contraamiralul Horia Macellariu la Marele Stat Major. Memorii din Penitenciarul Gherla*, în „Document. Buletinul Arhivelor Militare Române”, Anul XVII, nr. 4 [66]/2014, pp. 75-78.
- 19 Loc. cit., Fond Direcția Financiară, Secția pensii militare, inventar nr. 7871, 1990, dosar nr. crt. 2660, f. 45.
- 20 *Ibidem*, ff. 40-43.
- 21 *Ibidem*, f. 17.
- 22 *Ibidem*, ff. 21-22.
- 23 *Ibidem*, ff. 26-30.
- 24 *Ibidem*, ff. 46, 50-52.
- 25 *Ibidem*, f. 54.
- 26 *Ibidem*, ff. 54-55, 57-58, 62, 81.
- 27 *Ibidem*, ff. 65-66.
- 28 *Ibidem*, ff. 71, 83.
- 29 *Ibidem*, ff. 72-76.
- 30 *Ibidem*, ff. 79, 84-87.
- 31 *Ibidem*, ff. 84.